

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

27 листопада 2023 року

Київ

№ 153

Про затвердження Змін до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні

Відповідно до статей 7, 15, 33, 33¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, з метою актуалізації діяльності юридичних осіб у частині впровадження ліцензії Національного банку України на здійснення операцій з готівкою, здійснення операцій з оброблення та зберігання готівки та інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 25 вересня 2018 року № 103 (зі змінами), що додаються.

2. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Олексія Шабана.

3. Постанова набирає чинності з 01 січня 2024 року.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 50

Зміни до Інструкції про порядок організації касової роботи банками та проведення платіжних операцій надавачами платіжних послуг в Україні

1. У розділі I:

1) у пункті 2:

підпункт 2 викласти в такій редакції:

“2) регулює взаємовідносини банків, юридичних осіб, які отримали ліцензію Національного банку на здійснення операцій з готівкою та здійснюють діяльність з інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки (далі – інкасаторська компанія) або діяльність з інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей (далі – компанія-перевізник), або діяльність з оброблення та зберігання готівки (далі – компанія з оброблення готівки);”;

підпункт 3 після слова “компаніями” доповнити словами “/компаніями з оброблення готівки”;

підпункт 4 після слова “компаніями” доповнити словами “/компаніями з оброблення”;

підпункт 5 після слова “компаніями” доповнити словами “/компаніями з оброблення готівки”;

абзац дев'ятий після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

2) пункт 2¹ після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

3) підпункт 4 пункту 3 після слова “компанією” доповнити словами “/компанією з оброблення готівки”;

4) підпункт 8 пункту 4 після слова “компаніям” доповнити словами “/компаніям з оброблення готівки”;

5) у пункті 8¹:

абзац перший після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

підпункт 1 доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

абзац п'ятий після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

б) у пункті 13:

підпункт 8 після слова “компаніях” доповнити словами “/компаніях з оброблення готівки”;

підпункт 11 після слова “компаніям” доповнити словами “/компаніям з оброблення готівки”;

7) пункт 15¹ викласти в такій редакції:

“15¹. Банк має право залучати на договірних умовах компанії-перевізники для інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, інкасаторські компанії для здійснення інкасації коштів, перевезення валютних та інших цінностей, оброблення та зберігання готівки, компанії з оброблення готівки для здійснення оброблення та зберігання готівки (далі – залучені компанії).

Банк з урахуванням переліку операцій, за якими можуть залучатися компанії, зобов'язаний у Положенні про організацію роботи щодо здійснення касових операцій визначити процедуру взаємовідносин із залученими компаніями, включаючи порядок відповідальності за перевезення готівки, передавання готівки на зберігання/оброблення, контрольні функції банку за переданою готівкою на зберігання, виявлені касові прорахунки, відповідальність сторін, та за потреби страхування готівки.”;

8) у першому реченні абзацу п'ятого пункту 18 слова “або юридичною особою, яка надає банкам послуги з інкасації на підставі отриманої від Національного банку ліцензії” замінити словами “або інкасаторською компанією/компанією-перевізником”;

9) пункт 22 після слова “компанія,” доповнити словами “компанія з оброблення готівки,”.

2. У розділі II:

1) пункт 30 викласти в такій редакції:

“30. Банк подає до Національного банку повний перелік банків/інкасаторських компаній/компаній-перевізників, з якими укладено договори про надання цьому банку послуг з обслуговування перевезення цінностей від/до Національного банку та одну картку зі зразками підписів банків/інкасаторських компаній/компаній-перевізників, які надають послуги з обслуговування перевезення цінностей.

Банк (філія, відділення), що припинив отримувати послуги з обслуговування перевезення цінностей через інший банк/інкасаторську компанію/компанію-перевізника, зобов'язаний невідкладно повідомити про це Національний банк.”;

2) у пункті 32 слова “, інкасаторським компаніям” виключити.

3. У розділі III¹:

1) заголовок розділу після слова “компаніями” доповнити словами “/компаніями з оброблення”;

2) пункт 46¹ викласти в такій редакції:

“46¹. Національний банк здійснює касове обслуговування інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки незалежно від її місцезнаходження на підставі ЄДБО. Національний банк укладає ЄДБО з інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки, яка здійснює свою діяльність на підставі відповідної ліцензії Національного банку. Повідомлення про ліцензії Національного банку, що видані інкасаторській компанії/компанії з оброблення готівки, розміщено на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.”;

3) пункт 46² після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

4) пункти 46³–46⁶ викласти в такій редакції:

“46³. Інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки подає Національному банку картку зі зразками підписів (кількість примірників обумовлюється сторонами) за зразком, установленим нормативно-правовим актом Національного банку з питань виконання міжбанківських платіжних операцій в Україні в національній валюті. У картці містяться зразки підписів осіб (не менше двох), які є керівниками підрозділів, внесених до переліку установ згідно з додатком 4 до ЄДБО, яким надано право підпису документів на отримання та перевезення цінностей (доручення на перевезення цінностей/ довіреність на отримання готівки та інших цінностей), а також зразок відбитка печатки інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, яка отримуватиме послуги згідно з ЄДБО в Національному банку (відбиток печатки не є обов'язковим).

Інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки в разі зміни осіб, зазначених у картці зі зразками підписів або печатки, подає нові оформлені

картки зі зразками підписів та зразком відбитка печатки (відбиток печатки не є обов'язковим).

Інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки подає Національному банку повний перелік банків/інкасаторських компаній/компаній-перевізників, з якими укладено договори про надання цій інкасаторській компанії/компанії з оброблення готівки послуг з обслуговування перевезення цінностей від/до Національного банку та одну картку зі зразками підписів банків/інкасаторських компаній/компаній-перевізників, які надають послуги з обслуговування перевезення цінностей.

Інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки, що припинила отримувати послуги з обслуговування перевезення цінностей через інший банк/інкасаторську компанію/компанію-перевізника, зобов'язана невідкладно повідомити про це Національний банк.

Національний банк використовує картку зі зразками підписів відповідно до пункту 29 розділу II цієї Інструкції.

46⁴. Інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки, яка приєдналася до ЄДБО, для отримання та здавання готівки (придатної та не придатної до обігу готівки) надсилає згідно з ЄДБО до Національного банку заявки на видачу готівки, вивезення придатних і не придатних до обігу банкнот і монет (далі – заявки), підписані уповноваженою особою інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, з розподілом сум у розрізі номіналів. Заявки надсилаються засобами програмного комплексу “Автоматизація оброблення заявок банків на видачу готівки, вивезення придатних і не придатних до обігу банкнот і монет”.

Інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки, яка отримує послуги з касового обслуговування через Національний банк відповідно до ЄДБО та здійснює перевезення цінностей підрозділом інкасації банку/інкасаторською компанією/компанією-перевізником засобами програмного комплексу “Автоматизація оброблення заявок банків на видачу готівки, вивезення придатних і не придатних до обігу банкнот і монет” інформує Національний банк про банк/інкасаторську компанію/компанію-перевізника, яка згідно з договірними відносинами має право на перевезення цінностей.

46⁵. Національний банк розглядає заявки на видачу готівки інкасаторській компанії/компанії з оброблення готівки, та ураховуючи фактичну наявність банкнот і монет у запасах готівки, визначає остаточні обсяги видачі готівки.

46⁶. Національний банк здійснює видачу готівки інкасаторській компанії/компанії з оброблення готівки з оборотних кас за умови надходження до Національного банку суми, яка підлягає отриманню готівкою, з окремих

поточних рахунків інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки в розрахункових банках.”;

5) пункт 46⁷, абзаци перший та другий пункту 46⁸ після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

б) пункт 46⁹ викласти в такій редакції:

“46⁹. Національний банк приймає до розгляду акт про розбіжності, затверджений керівником інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки, якій було видано готівку через інкасаторів інкасаторської компанії/компанії-перевізника, у разі встановлення недостачі банкнот (монет) в упаковці Національного банку.”;

7) пункт 46¹⁰ після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

8) у пункті 46¹¹:

абзац перший після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

абзац третій після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

9) пункт 46¹² після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

10) пункт 46¹³ після слів “компанія”, “компанії” доповнити відповідно словами “/компанія з оброблення готівки”, “/компанії з оброблення готівки”;

11) пункт 46¹⁴ після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”.

4. У розділі III:

1) заголовок розділу доповнити словами “/компаніям з оброблення готівки”;

2) абзац другий пункту 49 після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”;

3) у пункті 52:

абзац перший викласти в такій редакції:

“52. Банк (філія), інкасаторська компанія/компанія з оброблення готівки в разі передавання готівки національної валюти іншим банкам (філіям), інкасаторським компаніям/компаніям з оброблення готівки не пізніше наступного робочого дня надсилає Національному банку повідомлення в розрізі регіонів щодо передавання готівки банком (інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки), що передає готівку, та банком (інкасаторською компанією/компанією з оброблення готівки), що її одержує, засобами програмного комплексу АРМ “Автоматизація оброблення заявок банків на видачу готівки, вивезення її надлишків і не придатних до обігу банкнот і монет” або, як виняток, засобами електронного зв’язку (за погодженням з Національним банком).”;

підпункти 1 та 2 після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”.

5. Абзац п’ятий пункту 56¹ розділу IV після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”.

6. У пункті 94 розділу V:

1) абзац перший після слова “компанією” доповнити словами “/компанією з оброблення готівки”;

2) підпункт 2 після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

3) абзац дванадцятий після слова “компанією” доповнити словами “/компанією з оброблення готівки”.

7. У розділі V¹:

1) заголовок розділу викласти в такій редакції:

“Порядок видачі Національним банком готівки банкам/інкасаторським компаніям/компаніям з оброблення готівки в коробках для банкнот (монет)”;

2) абзац перший пункту 101¹ та абзац перший пункту 101² після слова “компаніям” доповнити словами “/компаніям з оброблення готівки”;

3) пункт 101⁴ після слова “компаніями” доповнити словами “/компаніями з оброблення готівки”;

4) у пункті 101⁸:

абзац перший та підпункт 1 після слова “компанією” доповнити словами “/компанією з оброблення готівки”;

підпункт 2 після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

5) пункт 101⁹ доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

б) пункт 101¹⁰ після слова “компанія” доповнити словами “/компанія з оброблення готівки”.

8. У розділі VII:

1) абзац перший пункту 165 викласти в такій редакції:

“165. Доставка конвертів (пакетів) або мішечків із сумнівною національною валютою, навмисно пошкодженими банкнотами, пошкодженою національною валютою, банкнот (монет) з дефектами виробника до Національного банку здійснюється підрозділом інкасації банку/уповноваженою особою банку/підрозділом інкасації іншого банку/інкасаторською компанією/компанією-перевізником.”;

2) абзац другий пункту 166 викласти в такій редакції:

“Доставка конвертів (пакетів) або мішечків з сумнівною іноземною валютою до Департаменту грошового обігу Національного банку здійснюється підрозділом інкасації банку/уповноваженою особою банку, підрозділом інкасації іншого банку, інкасаторською компанією/компанією-перевізником.”.

9. Абзац перший пункту 178 розділу VIII викласти в такій редакції:

“178. Банк (філія, відділення) протягом трьох робочих днів передає підрозділом інкасації банку/уповноваженою особою банку/підрозділом інкасації іншого банку/інкасаторською компанією/компанією-перевізником вилучені в спосіб, визначений в пунктах 174–176 розділу VIII цієї Інструкції, зафарбовані спеціальним розчином банкноти до правоохоронних органів за місцем розташування банку (філії, відділення) для проведення розслідувань та відповідних досліджень.”.

10. У додатках:

1) пункт 1 додатка 3 після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”;

2) у додатку 9:

слова та літери “найменування та код ID НБУ/інкасаторської компанії” замінити словами та літерами “найменування та код ID НБУ/інкасаторської компанії/компанії з оброблення готівки)”;

примітку *** після слова “компанії” доповнити словами “/компанії з оброблення готівки”.